

Yommuu Sodaas fi Rakkoon Cimaa-Kutaa 8

Description

Sodaas fi Rakkoo Booda Gargaarsi fi Injifannoonaan yommuu dhufu

Hanga ammaatti duula Khandaq/Ahzaab keessatti sodaas fi rakkoo cimaa Muslimoota muudate ilaalaat turreera. Wanta qormaata kanarraa barbaadamee fi haala namootaas hubanne jirra. Kuni nuuf barnoota guddaa taâ€™a. Amma gara xumuraatti dhufaa jirra. Qormaata sodaatii fi rakkoo booda gargaarsi fi injifannoonaan ni dhufa. Kunoo qormaata cimaa san booda gargaarsi fi injifannoonaan ni dhufe:

وَرَدَ اللَّهُ أَلَّذِينَ كَفَرُواْ بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُواْ أَخْرَى وَكَفَى اللَّهُ أَمْوَالُ الْمُؤْمِنِينَ
الْقِتَالُ وَكَاتِبُ اللَّهِ قُوَّيْاً عَزِيزًا

٢٥

â€œRabbiin kanneen kafaran dallansuu isaanii deebisee, kheeyri homaatu hin arganne. Lola keessatti Rabbiin muâ€™mintootaaf ni gahe. Rabbiin Jabaa, Injifataa taâ€™eera.â€ Suuratu Al-Ahzaab 33:25

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa akkamitti garee diinaa gamtooman (ahzaaba) bubbee fi hoomaa malaaykotaa itti erguun Madiinaa irraa deebisee nutti hima. Osoo Rabbiin Ergamaa Isaa addunyaa guutuuf rahmata gochuu baatee, silaa bubeen tuni bubbee gogduu ummata Aad irratti erge caalaa isaan irratti cimtu taati turree. Garuu Rabbiin oltaâ€™aan ni jedhe:

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنَّتَ فِيهِمْ

â€œAti osoo isaan keessa jirtuu Rabbiin kan isaan adabu miti.â€ (Suuratu Al-Anfaal 8:33)

Akkuma sababni tokkummaa isaanii fedhii lubbuu qullaat taâ€™e, bubbee tokkummaa isaanii bittineessitu isaanitti erge. Isaan gosoota fi gartuu garagaraa irraa yaada garagaraatin kan walitti makamaniidha. Kanaafu, bubeen gamtoominna isaanii bittineessitu, dallanani fi kasaaranii akka deebiâ€™an isaan taasistu isaanitti erguun wanta maluudha.

Gareen gamtooman kunnii dallansuun guuttamanii deebiâ€™an. Akkasumas, â€œkheeyri homaatu hin arganne.â€ Kan jechuun wanta gaarii addunyaa irraa hawwan kan akka injifannoo fi boojii hin arganne. Ammas, Aakhiratti wanta gaarii hin arganne. Sababni isaas, Ergamaa Rabbiitti (SAW) lola banuu, isa ajjeesuu fi lola isaa balleessuuf yaada (niyyaa) qabu turan. Namni wanta tokko yaade fi yaada isaa hojiin dhugoomse, inni dhugaadhaan akka nama wanta san hojjateeti.

Lola keessatti Rabbiin muâ€™mintootaaf ni gaheâ€¢ Muâ€™mintoonni garee gamtooman biyya isaanii keessaa baasuuf isaaniin lolutti hin hajamne. Kana irra, Rabbiin tokkichi ni gahe, gabricha Isaa ni gargaare, loltu Isaa ni jabeesse. Kanaafi, Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jechaa turan: â€œ

â€œRabbii tokkicha malee haqaan gabbaramaan hin jiru. Loltu Isaa ni jabeesse, gabricha Isaa ni gargaare, Kophaa Isaa garee diinaa gamtooman ni mooâ€™ate, Isa booda homtu hin jiru.â€ Sahih Muslim 2724

Sahiih al-Bukhaari fi Muslim keessatti Abdullah ibn Abi Awfaa radiyallahu anhu ni jedhe: Guyyaan Ahzaab Ergamaan Rabbii sallallahu aleyh wassallam Ahzaaba irratti akkana jechuun duâ€™ayyi godhe:

â€œYaa Rabbii Buusaa Kitaabaa, qorachuutti saffisaa Kan taate, Ahzaaba mooâ€™i (injifadhu), Yaa Rabbii isaan mooâ€™i, isaan sochoosi.â€ Sahih Muslim 1742

â€œLola keessatti Rabbiin muâ€™mintootaaf ni gahâ€¢ Aayan tuni akka agarsiisutti isaan (Muslimootaa) fi Qureeshota jidduu lolli akka dhaabbate agarsiisti. Mushrikoonni Muslimoota irratti hin duulle. Kana irra, Muslimootatu biyya isaanii keessatti itti duule. Akkuma Imaamu Ahmad, Suleymaan bin Surad (radiyallahu anhu) irraa gabaasetti, Ergamaan Rabbii (sallallahu aleyh wassallam) guyyaa Ahzaab ni jedhan: **â€œAmmaan [booda] nutu isaanitti duulaa malee isaan nutti hin duulan.â€¢** Sahih Al-Bukhaari 4110

â€œRabbiin Jabaa, Injifataa taâ€™eera.â€

Dandeetti fi humna Isaatiin kan kasaaran taâ€™anii duubatti isaan deebise. Waan gaarii homaatu hin arganne. Rabbiin Islaamaa fi hordoftoota isaa ni jabeesse, waadaa Isaa ni guute, Ergamaa fi Gabricha Isaa ni gargaare, faaruu fi tolly hundi kan Isaati.[\[1\]](#)

Wanta aaya tana irraa baratamu keessaa tokko: Rabbiin azza wa jalla muâ€™mintoota irraa balaa ni ittisa. Ragaan kanaa: **Lola keessatti Rabbiin muâ€™mintootaaf ni gaheâ€¢** Aayah tana keessatti: muâ€™mintoota addatti baase. Kuni kan agarsiisu sababa iimaana isaanitiif isaaniif gahaadha, Muâ€™mintoonni wanta isaan yaachisu keessatti Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa isaaniif gahaadha, sababa iimaana isaanitiif isaan irraa ittisa. Akkuma Rabbiin oltaâ€™aan jedhe:

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ أَتَقْوَا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمْسِحُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ

يَحْرَنُونَ

â€œRabbiin warra Isa sodaatan milkii isaanitiin isaan baraara. Hamtuun isaan hin tuqu, isaan hin gaddanis.â€ Suuratu Az-Zumar 39:61[2]

Kanaafu, iimaana sirrii qabaachun eeggumsa Rabbii oltaâ€™aa akka argatan nama taasisa. Namni eeggumsa Isaa argate rakkoo fi yaaddo cimaa keessaa baha. Tarii addunyaa tana keessatti rakkoon muâ€™minatti (Muslima dhugaan amanetti) ni buâ€™a. Garuu kuni qormaata waan taâ€™eef isaaf gaariidha. Isa qulqulleessuun sadarkaa isaa olkaasa. Marsaalee jirenyaa afraffaa irratti. Suni Guyyaa Qiyaamaati. Kanaafi, aayah armaan olii tana keessatti Guyyaa Qiyaamaa namoota Isatti amananii fi sodaatan rakkoon kan isaan hin tuqnee fi hin gaddine taâ€™uu ibse. Kanaafu, wanta badaa fi gaddisiisaa irraa isaan akka eegu waadaa galeef. Rakkoon addunyaa tanaa ni darba. Rakoon Guyyaa Qiyaamaa hoo?

Guduunfaa

Wanta darbe irraa yommuu saamsinu: Qormaata keessa darbuuf wantoonni kunniin barbaachisoodha:
 âœ•Iimaana-hala sirrii taâ€™een Rabbii oltaâ€™aatti fi haqa Isarraa dhufetti amanuu.
 âœ•Addunyaan iddo qormaata taâ€™uu beekun Rabbiin subhaanahu akka nama qoru mirkaneefachu.
 âœ•Namoota qoruun waadaa Isaa akka taâ€™e amanuun murtii Isaatiif harka kennu fi Isaaf ajajamu.
 Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa namoota akka qoru Qurâ€™aana keessatti irra deddeebiâ€™uun waadaa gale jira.

âœ•Wantoota yeroo qormaataa namarrraa eeggaman hojjachu. Isaanis: Obsuu, wanta shariâ€™aan itti ajaje hojjachuu fi wanta irraa dhoowwe dhiisu, rakkoo booda gargaarsi Rabbii akka dhufuu abdachuu, tawbachuu, araarama kadhachuu fi kkf.

â~ Waaâ€™ee Rabbii subhaanahu wa taâ€™aalaa ilaachise yaada badaa yaadu irraa of quachuu. Tuqaan tuni tuqaa ijoo fi jabduu taatedha itti xiyyefadhu. Mee wanta imamu Ibn Al-Qayyim jedhe haa dhiyeessinu: Qurâ€™aana keessatti Rabbiin ilaachisee yaada badaa nama yaadetti zaatu (adabbiin isaaf waadaa galu) caalaa zaachan guddaan hin dhufne. Rabbiin oltaâ€™aan ni jedha:

وَيُعَذِّبُ الْمُتَّفِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ
 الظَّانِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ الْسَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ الْسَّوْءِ وَغَضِيبُ اللَّهِ
 عَلَيْهِمْ وَلَعْنَهُمْ وَأَعَدَ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

â€œMunaafiqoota dhiiraatii fi dubartii, mushrikoota dhiiraatii fi dubartii, Rabbiin ilaachisee yaada badaa yaadan adabuuf [injifannoo ifa taâ€™e si goonfachiifne]. Isaan irra marsaa badaatu jira. Rabbiin isaan irratti dallanee, isaan abaaree fi Jahannamiin isaaniif qopheesesse jira.

Gahuumi waa fokkatte.â€• Suuratu Al-Fathi 48:6 (Munaafiqonni fi mushrikoonni Rabbiin Ergamaa Isaati fi muâ€™mintoota isa waliin jiran hin gargaaru, Islaama ifatti hin baasu jechuun waaâ€™ee Rabbii ilaachise yaada badaa yaadan. Kanaafu, gargaarsaa fi injifannoo guddaa Nabiyyiif gochuun yaada badaa isaanii ni fashaleesse.)

â€œNamoonni baayâ€™een wanta isaan qofaan wal qabatu keessatti taâ€™i, wanta namoota biroo irratti hojjatamu keessattis taâ€™i, waaâ€™ee Rabbii ilaachisee yaada badaa yaadu. Nama Rabbiin, maqaalee fi amaloota Isaa beekee malee kanarrraa nagaha kan taâ€™u hin jiru. Namni qaruuten nafsee ofiitiif dhugaa taâ€™e, kanatti xiyyefannoo haa kenuu. Rabbii isaa ilaachisee yaada badaa yaadu irraa gara Rabbiitti haa tawbatu (haa deebiâ€™u), araarama haa kadhatu.â€•[3]

[1] Al-Misbaahu Al-Muniir fii zahziib Tafsiir Ibn Kasiir-1123-1124

[2] Tafsiiru Al-Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Al-Ahzaab-Ibn Useymiin-fuula 192

[3] Fatihul Majiid Sharih Kitaabu Tawhiid-fuula 778

â€œNawaqidul Iimaani al-qawliyah wal amalayahâ€• fuula 124-Abdulaziz bin Muhammad

Date Created

April 15, 2020

Author

admin